

HRVATSKI SABOR
Odbor za gospodarstvo
KLASA: 022-03/21-03/13
URBROJ: 6521-6-21-
Zagreb, 3. ožujka 2021.

D.E.U. br. 20/025

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE

PREDMET: Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pravednim tržištima neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru (Akt o digitalnim tržištima) COM (2020) 842, D.E.U. br. 20/025
- mišljenje,

Odbor za gospodarstvo Hrvatskoga sabora je na 11. sjednici održanoj 3. ožujka 2021. godine razmotrio Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pravednim tržištima neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru (Akt o digitalnim tržištima) COM (2020) 842, koje je predsjedniku Odbora za gospodarstvo, sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, dostavio predsjednik Odbora za europske poslove, aktom od 23. veljače 2021.

Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske, usvojila je predmetno Stajalište, Zaključkom: Klasa: 022-03/21-07/15, Urbroj: 50301-21/22-21-3, na sjednici održanoj 18. siječnja 2021. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložila je predstavnica Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) te je istaknula da je zaključak predlagatelja ovoga akta je da postojeće zakonodavstvo ne adresira u dovoljnoj mjeri problematiku vezanu uz velike internetske platforme, a pojedinačne inicijative DČ za izmjenama nacionalnih zakonodavstava mogle bi, umjesto harmonizacije pravila, dovesti do njihove sve jače fragmentacije i posljedično, pravne nesigurnosti za poduzetnike.

Prijedlogom Uredbe uvode se pravila za velike platforme. Uspostavlja se skup usko definiranih objektivnih kriterija za kvalifikaciju velike internetske platforme kao tzv. „nadzornika pristupa”.

Ti će kriteriji biti ispunjeni ako:

- poduzeće zauzima jak gospodarski položaj, ima zamjetan utjecaj na jedinstvenom tržištu i aktivno je u više zemalja EU-a
- poduzeće zauzima jak posrednički položaj, odnosno povezuje velik broj korisnika s velikim brojem poduzeća
- se poduzeće već trajno ukorijenilo ili je pred tim da se trajno ukorijeni na tržištu, pod čim se podrazumijeva da mu je položaj stabilan.

Prednosti akta o digitalnim tržištima su:

- gospodarski subjekti koji preko nadzornika pristupa nude svoje usluge imat će pravednije poslovno okruženje,

- potrošači će moći birati između više kvalitetnijih usluga te će imati više mogućnosti za promjenu pružatelja usluga, neposredan pristup uslugama i pravednije cijene,
- zajedničkim pravilima za cijelo jedinstveno tržište potaknut će se inovacije, rast i konkurentnost te olakšati rast manjih platformi, malih i srednjih poduzetnika te novoosnovanih poduzetnika koji će imati jedinstven i jasan okvir na razini EU-a,
- od nadzornika pristupa zahtijevat će se pro aktivno uvođenje određenih mjera, poput ciljanih mjera kojima se omogućuje ispravno funkcioniranje softvera trećih strana te interakcija s njihovim uslugama.

Nadzornici pristupa više neće smjeti:

- povoljnije rangirati vlastite nego slične proizvode i usluge koje na njihovim platformama nude treće strane,
- sprječavati potrošače da se povežu s poduzećima koja nisu aktivna na platformi,
- sprječavati korisnike da izbrišu predinstalirani softver ili aplikaciju.

Kako bi nova pravila o nadzornicima pristupa držala korak s brzim razvojem digitalnih tržišta, Europska Komisija će provoditi istraživanja tržišta, što će joj omogućiti da:

- poduzeća okvalificira kao nadzornike pristupa,
- prema potrebi ažurira obveze nadzornika pristupa,
- osmisli korektivne mjere za slučaj sustavnih povreda pravila Akta o digitalnim tržištima.

Posljedice nepoštivanja propisa će biti:

Novčane kazne u visini do 10 % godišnjeg prometa poduzeća na svjetskoj razini.

Periodične novčane kazne u visini do 5 % prosječnog dnevnog prometa.

Ako se povrede budu sustavno ponavljale, mogu se izreći dodatne korektivne mjere razmjerne povredi. Ako se usklađenost ne može postići drugačije, na raspolaganju su jednako djelotvorne mjere kojima se nastoji promijeniti ponašanje te jednako djelotvorne strukturne mjere, npr. prodaja (dijelova) poduzeća.

Europski parlament i države članice trenutno raspravljaju o prijedlogu Europske komisije. Jednom kada se akt usvoji on će biti direktno primjenjiv u cijeloj EU.

Republika Hrvatska podržava donošenje Uredbe o digitalnim tržištima.

Postojeća pravila o tržišnom natjecanju potrebno je prilagoditi modernom, digitalnom gospodarstvu, kako bi se adresirali određeni strukturni problemi koji nisu na odgovarajući način obuhvaćeni postojećim europskim pravilima.

Zaključno je predstavnica Ministarstva istaknula kako je cilj uvesti kontrolu, budući nekoliko velikih platformi kontrolira cijeli eko sustav.

U raspravi se je nametnulo pitanje koji su benefiti ove Uredbe za naše poduzetnike.

Istaknuto je da je u okviru ovog prijedloga Uredbe eventualni propust da bi osim toga što netko ima pretežiti udio na nivou Europe od 10%, trebalo omogućiti da nadzornik bude ona platforma koja i u pojedinoj državi čini pretežiti udio, budući postoji mogućnost da se veliki počnu „razbijati“ na dvije ili više firmi, pa će u pojedinim državama imati pretežiti udio, a na nivou Europe dosežati 9,99%.

Naglašeno je da bi u smislu zaštite naših poduzetnika trebalo lokalizirati utjecaj.

Nadalje, također je istaknuto da je ovaj Prijedlog Uredbe korak naprijed u liberalizaciji tržišta, no da država mora zaštititi hrvatske poduzetnike i obrtnike u smislu jednakog pristupa i jednakih uvjeta poslovanja na našem tržištu kakvo imaju stranci, a kao primjer nejednakosti poslovanja prilikom pružanja iste usluge istaknut je primjer taxi usluga i UBER sustava (Uber aplikacija je ujedno i naplatni uređaj, dok domicilni uređaji - taksimetri redovito podliježu

baždarenju). Isto tako nametnulo se je i pitanje plaćanja poreza prilikom korištenja takvih aplikacija.

Predstavnica Ministarstva je naglasila da je ovaj akt tek u procesu, da se o tekstu Prijedloga još raspravlja u EU Parlamentu i na razini država članica, da su predstavnici AZTN-a voditelji neformalne radne skupine po ovom pitanju te da će se tijekom daljnjeg postupka razmotriti svi prijedlozi navedeni u raspravi.

Nakon provedene rasprave Odbor za gospodarstvo Hrvatskoga sabora odlučio je jednoglasno predložiti Odboru za europske poslove Hrvatskoga sabora sljedeće

MIŠLJENJE

Podržava se Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pravednim tržištima neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru (Akt o digitalnim tržištima) COM (2020) 842

PREDSJEDNIK ODBORA

Žarko Tušek
